

Magt, til uden særlig kongelig Resolution at tilstede Sammenlægning eller Nedlæggelse af Bøndergaard, skal være ophævet ikke i sin Helhed, men kun for Fæstegodsernes Vedkommende. Jeg har flere Gange haft Leilighed til her i Salen at udtale, at jeg for mit Vedkommende ingenlunde er nogen Ven af at bibeholde Bevillingsmyndigheden i større Omfang end allerhøist nødvendigt. Jeg skulde altsaa ogsaa være meget villig til paa dette Omraade at gaa ind paa en Indskrænkning af den hidtil udøvede Bevillingsmyndighed, men hvad jeg derimod ikke vil kunne gaa ind paa, er, at Bevillingsmyndigheden vedbliver at bestaa i samme Omfang for een Klasse, medens den indskrænktes for en anden. Den høitærede Indenrigsminister har udtalt, at han ansaa Hævdelsen af Bevillingsmyndigheden for at være absolut nødvendig ligeoverfor Selveiergodset. Det forekommer mig, at de samme Grunde, som maatte tale derfor, maa idetmindste tilnærmelsesvis kunne gjøres gjældende for ogsaa at hævde Bevillingsmyndigheden for Fæstegodserne. Heller ikke til Støtte for den her foreslaaede Bestemmelse ser jeg, at der er anført nogen særdeles vigtig Grund. Jeg ser vel, at det er udtalt om denne Paragraf, at denne Bevillingsmyndighed er benyttet i stort Omfang og til megen Skade for Fæstegodserne, og at det ligeledes er udtalt, at Følgen af denne Resolution har været, at store Dele af Fæstegodset forsvandt, ja at hele Landsbyer ere inddragne af Jorddrøtter, der ikke havde Nok i deres Meget, men steds vilde have Mere, medens de dog heller ikke dermed fik Nok. Ja, mine Herrer, det er ikke Uttringer, der ere undslupne i Diskussionens Hede, det er Uttringer, der ere fremkomne fra et Udvalg, der har haft baade Tid og No til modent at overveie Sagen og til at søge alle de vægtige Argumenter, der kunde fremføres til Støtte for det fremkomne Forslag. Naar imidlertid Argumenterne reducirer sig til, hvad jeg tillader mig at betegne som løse Udtalelser og klingende Fraser, saa ligger der for mig deri et afgjørende Bevis for, at bedre Argumenter ikke have kunnet findes, og det bliver for mig det Samme, som at der intet Argument have.

§ 3 indeholder jo flere forskjellige Bestemmelser, og jeg kommer vistnok til at udbede mig et endnu større Maal af Taalmodighed fra det ærede Things Side for mine Udtalelser om denne Paragraf, end jeg kommer til at lægge Væslag paa for de øvrige Paragrafer, saameget mere som Sagen ved dens Behandling her igaar jo næsten kan siges at være bleven indledet med en særlig Behandling af et enkelt Punkt i denne Paragraf eller rettere et Punkt, som kunde sættes i Forbindelse med denne Paragraf. Bestemmelserne i § 3. gaa jo ud paa at paabyde Fæstevang for alle de Jorder, som i dette Dieblif ere Fæstevang urbergivne, indtil de maatte overgaa til Selveierendom, kun med en enkelt Undtagelse, nemlig den, at Stykker paa under 1 Td. Hartkorn, der maatte frastilles fra de nuværende Fæstegaarde, og som blive særlig bebyggede, skulde ligesom hidtil være fritagne for Fæstevang, hvilket dog atter begrænses saaledes, at den frastilte Lod ikke maa overstige $\frac{1}{6}$ af det koniterede Areal, der nu henligger til Gaardene. Paragrafen indeholder altsaa to fra hinanden væsentlig forffjellige Bestemmelser og Indskrænkninger, idet den nemlig for det Første indeholder en meget væsentlig Indskrænkning i Godseierens nuværende Ret til at omdele Jord, der henhører under Godset, og for det Andet paabyder en hidtil ukjendt Fæstevang. Hvad det Første, Godseierens Dmdelingsret, angaar, da erksender jeg, at der paa dette Punkt vel kunde være Anledning til at træffe nye Bestemmelser. Forholdet er jo nemlig det, at, medens Udstyknngen paa Selveiergodserne nu ikke maa føres videre, end at der bliver en Hovedparcel tilbage med mindst 20 Tønder koniteret Jord til Taxt 24, en Bestemmelse, hvorfra iøvrigt kan gives fritagelse ad Bevillingsveien, og Enhver, der kjender blot lidt til disse Forhold, veed, at det er forholdsvis meget let ad Bevillingsveien at komme udover eller rettere jagt ned under denne lovbestemte Grændse — saa fordrer der for Fæstegodsets Vedkommende kun, at der skal blive 1 Tønde Hartkorn tilbage som det Maal, der vil bevare Gaarden som en Gaard. Der er altsaa her en Uliggighed tilstede, og, som jeg allerede ved en anden